GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri estene 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon, sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 6. Brasiovu 4 Februariu 20 Ianuariu 1877.

Imperiulu Germaniei.

Mare lucru se intemplà in Germani'a cu ocasiunea alegeriloru de representanti in parlamentulu centrale dela Berolinu. Pre candu imperialismulu si domni'a lui Bismark se credea mai sigura, pe atunci luà o lovitura de acele, de care mai inainte se audiea mai multu numai din Franci'a monarchica. Pana acuma la germanii cei flegmatici se audia cu ocasiunea alegeriloru fórte desu dicundu-se: Ni cà, ce se mai alegemu si noi? Cà Bismarck totu face cum vrea elu.“ Intru adeveru cà trufasiulu, incrediutulu principe Bismarck si aristocratii sei -si batea pana acilea jocu de tóte partile politice si le facea se jóce in ciuru de inaintea loru. Nici una inse nu a fostu maltractata asia reu, cá partit'a ce se numesce clericale. Sub pretestu de a combate si paralisa dogm'a infalibilitatiei si a infrange potestatea papii in imperiulu germanu, Bismarck trecù prin parlamente càteva legi noue, prin care autonomi'a dieceseloru luà lovituri asia de grele, in càtu chiaru si popimea protestanta reclama asupra loru, din causa mai virtosu, cà vedea si superintendentii, care e scopulu guberniului. Persónele eclesiastice ale protestantiloru dependea si mai inainte fórte multu dela gubernu, ca-ci nu numai cele superiori, ci toti parochii se denumescu de monarchu la propunerea ministrului. Aici voiesce se aduca Bismarck si pe clerulu catholicu, precumu si cá se'i curme ori-ce comuniune cu alte cleruri catholice din celelalte staturi, prin urmare atatu mai virtosu comunicatiunea cu patriarchulu Romei, totuodata se puna man'a si pe scóle, pe educatiunea si institutiunea tenerimei catholice, se-si schimbe, respective se cassedie mai multe canóne bisericesci. Cu unu cuventu: lupta vechia inversiunata intre potestatea statului si a basericei, innoita preste totu teritoriulu Germaniei, pe unde sunt catholici, déra mai intensiva in Prusi'a propria. Lectorii nostri isi aducu aminte, cà multi episcopi si archiepiscopi si catholici desvoltara resistenti'a cea mai vigorósa in contra lui Bismarck si a politicei sale nivellatórie, in catu acestuia ei remase numai cá se imple cu ei temnitiele séu se'i exiledie. S'a intemplatu si acésta, li s'au confiscatu si veniturile. Au fostu inse cativa archierei de familii aristocratice vechi, ómeni cu stare, cu influintia si crescuti dela nascerea loru in libertate, éra nu in saracia, nici in jugu iobagescu, in spiritu servile. Acestia batuti pe unu terenu, mutara lupt'a pe altulu, in anii din urma mai multu cá infundata, cumu e foculu ardietoriu sub spudia. In aceeasi epoca gubernului germanu detera multu de lucru si servilistii, cari intr'unu timpu -si ridicara capetele atatu de amarintiatórie pentru fundamentele vechi ale societatiei europene, in catu se spune cá de siguru, cà una din causele principali, pantru care au caletoritu cei trei imperati de repetite-ori unii la altii, a fostu cestiunea socialismului, care si-a intinsu ramurile sale preste cea mai mare parte a Europei, nu in modulu acelu fragorosu francescu, déra cu atatu mai siguru. Doctrinele socialismului sunt pentru societatea européna revolutionarie in sensulu strictu alu cuventului. Las' cà toti socialistii sunt republicani de professiune, prin urmare adversari ai monarchiei, fia aceea absoluta, fia constitutionala, dara apoi ei sunt inimici jurati ai plutocratiei, adeca ai concentrarei capitaluriloru in mani pucine, séu cumu dicu densii, ai inavutirei si ingrasiarei din sudórea milióneloru, prin esploatarea tiranica a capitalului de bracia si de sciintia, de aceea pretindu, ca braciale si capulu, adeca mintea, sciinti'a, se intre la parte drépta cu capitalulu, prin urmare cá si proprietarii de mosii se inpartia venitulu in doue cu muncitorii, cu cultivatorii mosiiloru, in catu aceia nu le potu séu nu vreu a le cultiva ei insii cu braciale proprii si cu ale familiei loru. Preste acésta socialistii lucra neincetatu inca si pentru desfiintiarea armateloru permanente si introducerea in tóta lumea a sistemei de militiani, cá in Elveti'a si in America septemtrionale. Ei sunt bine organisati si propagand'a li se intinde preste tóte tierile; ea este internationale. Se intielege de sine, ca in sensulu acestoru doctrine multime de legi europene din sfer'a dreptului publicu si privatu ar' fi se se arunce in cosiulu cu maculaturi.

Guberniulu germanu impluse temnitiele si cu socialisti, pe multi exilase, si acumu se credea in destula securitate din partea acestora. Singur'a grija ce portá pana acumu era, ca industri'a si comerciulu sufere fórte greu, multime de fabrice se inchidu si cadu mai alesu din caus'a hostilei concurentie francesci, si asia mii de laboratori remanu fora panea de tóte dilele. Alegerile din dilele trecute detera proba noua lui Bismarck si la toti despotii, ca nici ideile nici fómea si golatatea nu amutiescu in putórea temnitieloru. Spre mare spaima a pseudoliberaliloru Germaniei, catholici, carii era considerati cá trantiti la pamentu, pana in 15 Ianuariu scósera din urna 95 deputati clericali. Socialistii, carii se vedea nulificati, alesera ce e dreptu numai 10 de ai loru, déra in mai multe cercuri electorali avura minoritati asia de respectabili, in catu partit'a contraria trebuí se'si incórde tóte poterile, pentru cá se'si scotia candidati de ai loru, éra in 66 cercuri trebue se se faca alegeri noue, din caus'a unoru neregularitati. Adeveratu cà membrii camerei deputatiloru sunt cu totii 397; déra germanii se afla desbinati in vreo cinci partite mai mari si cinci fractiuni, din care partit'a cea mai numerósa numita a nationaliloru liberali séu mai bine pangermanisti, are numai 105 membrii; toti ceilalti sunt desbinati in conservativi imperialisti, poloni din Posnania (Posen), progresisti, alsaciani, particularisti etc.; prin urmare clericalii cu minoritatea loru de 95 pana la 100, cu carii votédia mai totudeauna socialistii si polonii, voru sci manopera asia, in catu maioritatea se se póta face numai cu ajutoriulu si pe placulu loru. Partit'a clericala nu are de scopu numai libertatea eclesiastica, ci si altulu politicu de mare inportantia. Tient'a cea din urma, catra care alérga Bismarck cu partita sa, este unificarea absoluta a Germaniei asia, in catu successive se restórne tóte tronurile, se prefaca pe suveranii actuali in simplii gubernatori si in unele casuri nici atata, ci se le dè, cumu amu dice, pasportu, si asia se remana susu si mare unu singuru tronu, adeca celu imperatescu. Germani'a meridionale in maioritatea sa catholica, cu Bavari'a in frunte, vede bine in catrau tinde Bismarck & Co., de aceea incepù se desvólte resistinti'a cea mai energiósa cu ocasiunea alegeriloru actuali. Precumu noi in patri'a nóstra, asia si germanii in maioritatea loru au inceputu se simtia amaru poterea brutale si greu apasatória a unificarei si a centralismului; de aceea vedi la ei partile cu totulu deferitórie in doctrinele loru, uninduse in modu provisoriu, pentru cate unu singuru scopu comunu, precumu este de e. si astadata resturnarea despotismului nivellatoriu. Bismarck mai sta inca tiapanu in siea, dara elu inca nu este nici nemoritoriu, nici atotupotente. Destulu atata, cà Germani'a e desbinata cumu se cade in partite, dintre care mai alesu doue sunt organisate minunatu, dispunu si de capitaluri mari, fora care a face politica, insemnédia a innota pe uscatu.

Brasiovu in $\frac{3\ \text{Fauru}}{22\ \text{Ian.}}$ 1877.

Camer'a ungurésca, desi este intréga si sanetósa totusi sta cá o móra stricata. Ea a gatatu macinisiulu si guvernulu nu este in stare se i mai de de lucru, deórace si dinsulu este asiá de incurcatu acum in cestiunea bancei nationali si preste totu in caus'a nouei impacatiuni dualistice, la care i se mai adausera si necalificabilele demonstratiuni Kossuthiane, inca sta numai cá frundi'a pe apa, nu scie astadi, déca nu cumva are se demissionedie mane. Dlu Tisza si socii sei se jurara pe ceriu si pamentu, ca ei nu se voru mai duce la Vien'a in caus'a impacatiunei pana candu nu voru sci siguru, ca nemtii au se subscrie totu ce ceru dinsii. Abiá a trecutu inse de atunci o luna de dile si astadi vedemu pe dlu Tisza cu unii collegi de ai sei, ca petrece érasi in Vien'a, inse nu fiindu-ca i-a chiamatu dóra nemtii, cá se le subscrie tóte pretensiunile, ci din contra, ei s'au dusu se spuna nemtiloru, ca au de cugetu se capituleze, déca se va aflá unu mediulocu finu de capitulare, incatu se nu se blameze tare. Pana acum nu scimu inca, déca nemtii au primitu séu nu conditiunile de capitulare ale unguriloru, séu ca acestia au fostu necessitati a se intórce acasa cu buzele imflate si cu fric'a in spate, ca adi mane voru trebui se se retraga dela potere si se faca locu lui Sennyey, care inse cu greu se va invoi a primi mostenirea dlui Tisza.

Si cumca dlu Tisza se afla intr'unu cornu de capra, se vede si de acolo, ca unele din cele mai devotate organe ale sale, precum este si „P. Lloyd“ i-au intorsu dejá spatele si striga in gur'a mare, ca poporatiunea din tiéra si-a perdutu dejá tóta increderea in camera si guvernu, in acesti factori constitutionali, cari in locu se intarésca si sustiena organismulu statului, stau amortiti in neactivitate si prin acést'a facu se dispara consciinti'a constitutionala, credinti'a in soliditatea institutiuniloru esistenti.

— Dér dlu Tisza s'a compromissu pucinu si prin aceea, ca ómeni din partit'a, ba chiaru functionari publici au partecipatu la deputatiunea Kossuthiana, care impregiurare, si preste totu intréga comedi'a cu deputatiunea, nu potù face buna impressiune asupra tronului. Pentru aceea dlu Tisza se si incérca se mai repareze ce s'a stricatu, ordonandu p. e. prefectului respectivu, cá se incépa procedur'a disciplinaria contra primariului orasiulu Czegléd, din caus'a partecipatii acestuia la deputatiunea Kossuthiana. Cu asemeni dispositiuni inse,

pre cari ungurulu le califica cu „eső után kepenyeg“ se face numai de risu.

— Negotiatiunile de pace intre Turci'a si Serbi'a nice n'au inceputu bine si au si datu preste dificultati. Turci'a se invoiesce la inchiarea pacei pe basea tratatului de Parisu si cu respectarea statului quo ante bellum, inse cere, cá Serbi'a se dè garantie, cumca va respectá pacea. Serbi'a din partea sa mai cere inca, cá Turci'a se renuncie si la tributulu, cu care Serbi'a este in restantia si se admita si o regulare a confinieloru in favorea Serbiei, adeca cu alte cuvinte, cá Turci'a se cedeze Serbiei si unele parti de teritoriu. — La casu candu pacea nu se va poté inchiá, incatu va trebui se se suscépa inimicitiele de nou, atunci Russi'a nu va mai intardiá nice unu momentu de a intrá in actiune. Acest'a este si sensulu cuvinteloru lui Ignatieff, pronunciate in siedinsi'a din urma a conferintiei, candu dise, ca déca Pórta va incepe de nou resbelulu contra Serbiei si a Muntenegrului, atunci Russi'a va considerà acést'a cá o provocare a Europei intregi la resbelu si dins'a din partea sa nu va avé, decatu se intre in resbelu, provocata fiindu de Turci'a. Si nu incape indoiéla, ca Russi'a va portá grigia, cá pacea se nu se inchiaie, ci inimicitiele se se incépa de nou, pentru cá Russi'a se póta dice, ca nu ea, ci Pórt'a otomana i-a dechiaratu resbelu.

— Ministrulu de resbelu rusescu a reportatu dejá imperatorelui, ca armat'a de sudu este dejá concentrata, incatu in totu momentulu póte se i se tramita ordinulu de plecare contra inimicului, deórace ea va poté se corespunda pe deplinu.

— Din partea principelui Gorciacoff sa signalisatu o nota catra poterile europene, unde se esprime mai ainte de tóte parerea de reu, ca conferintia n'a dusu la scopulu doritu, inse totu odata constata cu multiumire, ca poterile europene au doveditu cu acésta ocasiune, cumca intre dinsele nu esiste nice o diferintia de pareri relativu la modalitatea, cum se se resólve cestiunea orientale. Not'a accentua mai departe, ca de o activitate diplomatica ulteriória nu mai póte fi vorba. Déca Europ'a nu va pasì mai departe asiá precum s'a intielesu la conferintia, atunci va trebui se faca acést'a alianti'a celoru trei imperati. Inse déca careva dintre cei trei aliati n'ar poté se ié asuprasi acésta missiune, atunci celelalte doue poteri voru procede independentu, deórace Russi'a nu póte se-si uite de missiunea sa traditionale, de a se ingrigi de imbunetatirea sórtei crestiniloru din Orientu. In fine se accentua, ca Russi'a nu se mai considera legata de tratatulu de Paris, deórace Pórt'a otomana a violatu in modu flagrantu acelu tratatu.

— Renumitulu conducatoriu alu partitei liberale din Angli'a, dlu Gladston, primi dilele trecute o adressa dela clubulu liberalu din Taunton, cu care ocasiune accentuà, ca Turci'a a violatu tratatulu dela 1856, prin urmare pentru Angli'a a incetatu ori-ce obligamentu, ce resulta din acelu tratatu.

— Austri'a nóstra este dualistica si in politic'a esterna. Ungurii sunt turci, si vreau se lupte cu semi-lun'a contra crucei, pre candu nemtii, de si nu vreau se fia muscali, totusi din consideratiuni grave ar voi se sustiena relatiuni de amicitia cu muscalii. Prin urmare ea vrè se siéda pe doue scaune, dér va patî-o, ca-ci va trebui se cada printre ele. — De altmintrelea se afirma, ca imperatorele Germaniei ar esercitá o mare pressiune asupra suveranului nostru, cá se se intieléga cu imperatórele Alessandru, si se nu sparga alianti'a celoru trei imperati.

— Din Romani'a se comunica, ca de alungulu malului Dunarei se facu fortificatiuni de pamentu si se arméza cu tunuri de sistemulu lui Krupp. Mai multe reduturi in facia Vidinului ar' fi dejá gata.

— Don Carlos, care s'a batutu trei ani de dile intregi pentru tronulu regale din Ispani'a, a petrecutu mai multe dile in Bucuresci. „Monitoriulu officialu“ reportéza, ca domnitoriulu Carolu a datu unu prandiu in onórea ospelui, la care a intrunitu pe ministrulu presiedinte, pe principele D. Ghica, pe marchisulu de Respaldiza, chambelanu, si pe generalulu Gonzalez y Boet, adjutantele lui Don Carlos.

— Unu decretu alu regelui Italiei dà conventiunei comerciale semnate intre Romani'a si Itali'a ia 16 Nov. a. tr. deplina esecutare. — Ambassadorulu francesu Chaudordy si celu italianu Corti se intorcu dela Constantinopole prin Bucuresci.

— In camer'a deputatiloru Romaniei, siedinti'a din 17 Ian. se primí art. 37 din bugetulu cultului si instructiunei publice cu adausu de 3000 de lei in locu de 2000. „Si anume 1000 lei, cá subventiune societatii literarie.“ „Romani'a juna“ in Vien'a; 1000 lei cá subventiune „celorulalte societati romane literarie de preste Carpati fiindu centruri de cultura“ ; 1000 la scól'a de meserii de baiati in Jasi. —

Praga in 14/16 Ianuariu 1877.

Ce óre este mai reu, séu ce este mai bine: se ti se puna pumnulu in gura, cá se nu poti grai adeverulu, séu se ti se permita a vorbi adeverulu, cum te taia capulu, si apoi se ti se sparga capulu?

Veti dice dóra, ca este lucru de gustu; paremi-se inse ca este mai multu lucru de caracteru. Despotulu mai multu — 'ti pune pumnulu in gura, ca-ci scie se apretiuiésca efectulu adeverului odata pronunciatu; despotulu crudu te lasa se vorbesci ce vei vré, si candu nu-i place ceea ce ai disu, te ia la trei parale si te fréca bine-bine, fora se-i pase de consecintie.

In fericit'a nóstra monarchia avemu pe facia esemplulu ambeloru maniere. In partile ungurene nu esiste confiscatiunea gazeteloru, fora processu, dér juriurile sunt ale celoru dela potere si pedepsele prescrisse de lege sunt cele mai draconice sub sóre. Dincóce in partile tiereloru ereditarie este confiscatiunea si procedur'a criminale obiectiva, adeca: catu ce procurorulu, (caruia indata dupa esirea fóiei de sub pressa este a i se presentá unu essemplariu,) dicu, catu ce procurorulu a observatu ceva in fóia, ce nui intra in socotéla, dispune confiscarea ei si numai decatu o da in judecata — nu pre Redactiune, ci fói'a si tribunalulu o condamna pururia fora aperare. Ecca pumnulu in gura.

Dér nu numai atat'a este diferinti'a in privinti'a pressei intre Cis si Trans., ea merge multu mai departe si alteréza chiaru principiele generali ale dreptului publicu si privatu. N'ar crede omulu acést'a, déca n'ar vedé o pré desu cu ochii. Si tocmai unu casu drasticu de acestea mi dede motivu de a vi scrie aceste.

Organulu opositiunei de statu de aici „Politik“ nu e septemana se nu fia confiscatu celu pucinu de doue ori, apoi nu odata confiscarea se face pentru cutare articlu reprodusu din vre-o fóia de dincolo de Laita si inca guvernamentale!

Casulu confiscarii mai nóue este unulu dintre cele mai caracteristice, care intru catu-va ne privesce si pre noi Romanii, din care causa asiá credu, ca merita se lu cunósca cetitorii „Gazetei.“ Numerulu 16 din 17 Ian. fù confiscatu pentru o corespondintia din Pest'a, carea vorbesce despre „Albina“ si atinge motivulu incetarei ei, anume credinti'a lui Babesiu, cumca intre criticele impregiurari de astadi va poté face mai folositorie servitie natiunei sale prin diaristic'a germana, unde interessele romane séu nu sunt representate séu fórte reu. Se da cu socotél'a, ca chiaru Babesiu prin acea corespondintia voiea se-si faca debutulu. Slaba incoragiare cu pumnulu in gura; dér inca candu va ceti in nr. 23 din 24 Ian. adeca tocmai la 8 dile sententi'a publicata asupra acelei corespondintie, in care de dóue ori se cuprinde crim'a de les'a Maiestate si una data delictulu agitatiunei contra pacei si ordinei publice! Se dai in palme si se-ti faci cruce de atata cutezare intr'unu singuru articlu de biete dóue colóne! ! Nu se póte, cá pe cetitoriu se nu-lu cuprinda curiositatea; ei bine, éta me aflu in positiune de a i-o molcomi intru catu-va.

„Politik“ are 9000 de prenumeranti, dintre cari cam 4000 numai aici in Praga; acést'a face unu numeru de cetitori pana la 40,000. — Confiscatiunea de comunu urméza dupa ce s'a essemtatu espeditiunea locale, une-ori si dupa ce a pornitu post'a straina, si atunci preste diumetate dintre cetitori primescu nrulu confiscatu. Asiá l'am primitu si eu; vi-lu comunicu aici alaturatu, cá se ve convingeti despre cuprinsulu cestionatei corespondintie, se ve convingeti, ca aceea nu cuprinde decatu citatiuni din „Albina“, din „Hon“ si din „Ellenőr,“ asupra ultimei epistole a lui Kossuth, anume indignatiunea Albinei pentru avisarea din partea lui Kossuth, la actulu de tradare alu regimenteloru maghiare la Solferino si Sadova, candu adeca acestea in faci'a inamicului pusera cárp'a alba in baionetta; tragundu o scurta cunsecintia logica de aci; mai departe lamentarea lui „Hon“, ca tiér'a, libertatea, natiunea maghiara, n'au amicu adeveratu decatu numai pe Franciscu Iosefu; ca nu li e amicu nici Carolu, nici Milanu, nici Cesarevici, nici Victoru Emanuilu, nici chiaru betranulu Garibaldi, nici capii partiteloru si ai nationalitatiloru, ci numai Franciscu Iosefu; indegetandu acea corespondintia cu trei cuvinte caus'a; in fine parabol'a lui „Ellenőr“, carele admite vorb'a lui Kossuth, cumca carpelele de impacatiuni ale domniloru maghiari cu Austri'a nu sunt decatu sierpele alungatu in iérba, carele ocasionalminte ér iese la lumina, adaugundu ca: totu mai bine pentru patri'a maghiara o asemene alungare a sierpelui in iérba, decatu a permite, cá se iésa din iérba tóte viperele din lume, adeca, cá se-si redice capulu nationalitatile din tiéra si de prin pregiurulu tierei.

Ei bine, cine din colo preste Laita ar fi in stare a aflá si demonstrá intru acéstea vr'o crima, si mai vertosu capital'a crima de les'a Maiestate?!

Dincolo tóte foile publicara necontata epistol'a lui Kossuth si tóte o comentara, cari de cari in modu mai ageru si mai drasticu; ambele mai susu citate oficióse ale lui Tisza, prin nisce glose, precum vediuramu, fora se vrè a plesni cuiva prin capu a le face processu si a le tacsá de criminale in cumplit'a mesura a procurorului si tribunalului de aici.

Vedeti ce a facutu dualismulu din unitatea si moralitatea acestei monarchie. Si apoi óre se mai póta avé acésta monarchia sublim'a missiune de a cr tivá si ferici egalmente pe popórele ei?*)

Orestia in 12/1 1877.

Prea stimate domnule insp. scol. Réthi!

In dilele aceste fuseiu citatu inaintea judecatoriei de aici, a-mi dá fassiunea in urm'a aretarei, ce ai binevoitu a face contra mea pentru intrebuintiarea istoriei de I. Moldovanu si Abcedarele de Petri, ce mi amu si dat'o — si fi ndu-ca nu ni se prea da ocasiune a conveni la olalta, cá se mai vorbimu asupra acelei crime colosali, 'mi iau libertate a 'ti scrie cateva sire si asia se ne tragemu nitielu socotél'a prin epistóle.

Din capulu locului nu m'am potutu mirá de ajunsu, cum dta cu o asia nepasare, chiaru acumu in tempulu acest'a criticu, candu totu patriotulu bunu doresce pace, cauti nodu in papura si te pui, asia dicundu, pe picioru de bataia cu mine.

---

*) Noi inca cetiramu cu tóta atentiunea acea corespondintia din „Politik“, dér nice cu microscopulu nu amu poté descoperi macaru alusiune de lesa-maiestate. Din contra, avemu pe pulpitulu nostru articlii maghiari, plini de alusiunile cele mai vetematórie, pe cari nici cá citatiuni nu ne-ar veni se le reproducemu. Dér' inca respunsulu lui Kossuth datu fanaticiloru dela Czegléd? Dér lesa-maiestate contra imperatului Russiei pronunciata de popa Dobos? — Red.

Nu m'amu potutu de ajunsu mirá, ca ce te a indemnatu de 'mai inculpatu, ca asiu fi folositu istori'a de I. Moldovanu si Abcd. de Petri in clasa III-a normale de aici — ceea-ce sciu bine, ca nu e adeveratu. —

Ca ai aflatu la 3 elevi istoriele acele, e adeveratu; dér' despre acea, ca nu le am folositu si nu le am introdusu in scóla te ai convinsu insuti, candu ai pusu intrebarea captativa ea baietii acei inocenti, ca pana unde au invetiatu din istoria? Si ei au respunsu, ca „inca nu au mai inceputu.“ Nu au mai fostu inceputu, pentru-cà cu numai cu vro cateva dile mai 'nainte de aceea venisemu la scól'a de aici si tremisessemu dupa alte manuale — nu dóre mai bune, ca cu ale d. Moldovanu nici nu se potu compará, dér' pentru-ca de acele ve placu d-vóstre, care inse pana atunci nu oru mai fostu sositu. — Apoi si aceea e adeveratu ca ai aflatu Abcdare de ale lui Petri in sifoneriulu scólei, pentru-ca fostii invetiatori in anulu trecutu le au adunatu de la elevi si le au pastratu acolo. Inca nu'mi potu inchipuí, cum vii d-ta cá omu de specialitate la ideea aceea, de me inculpi ca intrebuintiezu Abcdare in clasa III-a normale? Póte ca nu scii, ca in scólele nóstre confessionale se propune in clasa I-a cetirea, pentru-ca, vedi dómne! scólele nóstre nu suntu asia organisate si nu avemu asia pedagogi mari cumu aveti d-vóstra in scólele comunale si de statu. Acolo se póte se aveti altu metodu nou, alta procopséla ungurésca.

Dér' se venimu ér' la istoriele acele urgisite. Spunemi rogute, prea stim. dle inspectoru scol., pentru ce le au opritu regimulu? Ca din punctu de vedere didacticu e mai buna cá multe istorie de ale d-vóstre. Neadeveruri inca nu contiene, ca-ce dlu Moldovanu nu au fabricatu in istori'a aceea nimica dela sene; precumu suntu dedati a face profesorii d-vóstre, ci au estrasu numai adeveruri din alte istorii scrise de istoricii cei mai renumiti; caror'a le dau crediementu alte popóra mai culte cá ungurii. Eu am invetiatu in scólele d-vóstre din istorii pline de neadeveruri . . . ., si totusi regimulu nu le au opritu. Dér' pe ale lui Moldovanu le opresce regimulu actualu; ceea-ce asiu mai sta se dicu, ca e o absuriditate, ca-ce cu atata mai tare se latiescu intre poporu, fiindu fiacare curiosu a sci, ca ce contienu de s'au opritu; prelenga aceea se mai si irita spiritulu unuia si altuia, precandu fericirea patriei cere liniscea acelora. Apoi gurile invetiatoriloru totu nu se potu oprí; ei potu spune si propune eleviloru istoria aceea in totu cuprinsulu ei, fora cá elevii se aiba manualele in mana — si ast'a nu sar' poté oprí nici atunci, candu ar' stá la spatele fiesce carui invetiatoriu cate unu inspectoru scolariu, ba chiar' de s'ar' arde tóte istoriele romanesci, unu invetiatoriu consciu chiamarei sale nici atunci nu va incetá de a propune adeverulu istoriei natiunale si alu lasá uitarei, pentru-ca scie, ca „uitarea e nesciintia, ne sciindu, n'o poti iubí, si neiubindu nu aperi, nu te aperí nu vei fi.“ (C. Bolliacu.)

Dér' se'ti mai spunu si alt'a, numai se fia disu intre patru ochi: déca ar' vré cineva, cá se descepte in elevi fal'a nationale, aretandu-le originea stralucita, eroismulu, virtutile, glori'a, fericirea si cultur'a 'nalta a stramosiloru loru — si érasi se sadésca germinele urei nationale in animele acelora faci'a de alta natiune conlocuitória, pe care romanulu o-au ajutatu in tempuri grele, in tempuri viforóse si pline de nevoi; ér' acea natiune, dreptu resplata, i-a insultatu vechi'a fala, 'lu-a despoiatu de drepturile umane, 'lu-a impilatu despretiuindulu mai multu cá pe unu animalu si in urm'a vrù sa-i rapeasca si limb'a, celu mai pretiosu tesauru alu vietiei unei natiuni; tóte aceste dicu, se ar' poté face fora intrebuintiarea istoriei lui Moldovanu. Déca ar' vré cineva se arete eleviloru, ca tóte relele ce le a suferitu romanulu se tragu numai dela unguri? nu are lipsa de istoria aceea — ci ar' trebuí numai se interpreteze din cartile d-vóstre tóte institutiunile ce au tientitu totudeaun'a a despoia pe poporulu romanu de drepturi, de libertate si prin aceea de cultur'a si fericirea lui. — Au nu ati denegatu patri'a romanului chiaru prin lege si 'lu a-ti numitu numai de suferitu iu tiéra pentru folosulu ei? In evangeliulu acela dr. alu d-vóstre sta: „Noha az oláh nemzet propter bonum publicum admitaltatott ez hazában, mindazáltal nem vevén eszében állapotjának alacsony voltát“. (A. C. I. 9.) Ore la ce au tientitu legile acelea? — La aceea, cá se stérga personalitatea natiunei romane; si apoi cá se nimicésca si cea mai de pre urma radia de libertate, le rapesce totu prin lege si mijlócele traiului vietiei, dandui in manile domniloru pamentului cá pre o vita si 'lu léga de glia, cá nu cumva se se mai póta redica vr'o data Glebae adscripsit D. T. part. I. 25 §. 2. Dér' ce scopu au avutu privilegiile, cu cari au fostu incarcati aristocratia maghiara, secuii si sasii? Ce scopu a avutu uniunea celoru trei natiuni? — La ce au tientitu tóte institutiunile ungurescí si pentru ce i oprise pe romani se invetie la scóla? — Pentru ce au amblatu in ruptulu capului se desbine pe romani si prin biserica, candu vedeau, ca nu-si ajungu scopulu pe cale politica? Totu numai cá se i póta sterge mai iute din numerulu gintiloru. — Si romanii cu ce le au resplatitu? Cu aceea, ca'si versau sangele eroicesce pentru unguri contra turciloru, cei mai neimpacati inimici ai d-vóstre, pre cari ii aflati acumu de consangeni.

Au nu e adeveratu, ca ungurii in tempurile mai dincóce s'au incercatu se ne contopésca in natiunea loru cá se faca unu „magyar ország“ mare si tare? Au nu e adeveratu, ca in diet'a din Clusiu de pe la an. 1842 a-ti adusu proiectu de lege, prin care i se da romanului terminu de 10 ani cá se invetie unguresce. Au nu li se demandá episcopiloru romani, cá se traduca cartile bisericesci in limb'a maghiara. Au nu amblá Kossuth cá turbatu se faca si din pietri si lemne unguri, incatu dise Szecsényi „ne kényszeritsük óket tüzzel, vassal“. Vedi dle! aste suntu fapte, ce se afla scrise si in cartile d-vóstre. — Stergetile din ele — prin fapte nobile — si atunci de siguru nu veti mai duce teama de istoriele lui Moldovanu si Abcdarele lui Petri. — Dér' ce ne trebue se frundiarimu paginele istoriei spre a atitia ura in scolari? E destulu se le spunemu: tendintiele d-vóstre de acumu si purtarea, prin care ne calcati institutiunile bisericesci si acele drepturi pucine cascigate pe tempulu celu fericitu alu absolutismului, ce aru fi trebuitu se mai dureze vr'o douedieci de ani. — Vedi dle! ce lesne póte unu invetiatoriu atitia ur'a natiunale, spuindu-le fora carte lucruri de acele eleviloru. Apoi nu e absurditate a oprí cutare séu cutare manualu de scóla? — —

Catu pentru mine inse fi siguru, dlu meu, ca nici odata nu me voiu demite, cá se spunu eleviloru mei astufeliu de lucruri, nu, ca me temu spunendule astfeliu de crudelitati se nu degenereze póte sute de animi nobile romanesci: — nu, ca nu vreau se facu din ei barbari, ci se desvoltu in ei simtiuri nobile, se le aretu calea virtutiei; si scopulu 'lu potu ajunge numai atunci, déca le spunu in scóla fapte maretie si adeverate, fapte nobile si virtuti.

Deocamdata atata, cu alta ocasiune mai multe.

B. N. Herlea.

Noutati diverse.

Deva si ér' Deva. Ce onóre pentru densa! Faimosulu „Kelet“ din 19 Ian. descriindu lucrarile comitetului administrativu din comitatulu Hunedórei, tienutu iu 12 Ian., face érasi cunoscuta rol'a faimósa jocata de ilustrulu si bine cunoscutulu domnu inspectoru Réthy Lajos, care cu acésta ocasiune isi propusese a spala pe dn. advocatu Sigism. Borlea fara sapunu, pentru revelatiunile facute de acestu domnu in diet'a Ungariei. Dupa dn. Réthy Lajos, functionarii romanesci in fostulu comitatu alu Zarandului n'au inaintatu mai nimicu (??) invetiamentulu, din contra functionarii magiari in comitatulu Hunedórei au facutu minuni pe terenulu acesta, cà dela 1873 incóce (insemnati bine anulu) numerulu scóleloru si alu docentiloru s'a inmultitu cu 116$^0/_0$; scóleloru romanesci li s'au datu subventiuni dela statu, cumu si recuisite scolastice (da, din sum'a castigata prin loteria inca din dilele ministrului br. Oetves, asia dara din pung'a totororu). In fine marele patriotu Réthy asigura pe lume si pe tiéra, cà multime de comune au cerutu si mai ceru mereu, cá se li se dè scóle magiare, ele de buna voi'a loru, nesilite de nimeni. Asia déra scólele din celu mai mare comitatu alu Transilvaniei le facu romaniloru numai functionarii magiari? Atunci din acelu reportu, preste mesura „authenticu“, urmédia dupa logic'a cea mai firésca din lume, cà dnii protopopi romanesci de ambele confessiuni si cu parochii comuneloru romanesci, in sfer'a instructiunei poporului ar' fi totu atatea nulitati, séu in casulu celu mai bunu, machine ale solgabiraiioru si inspectoriloru. Urmédia si mai multu: cà chiaru ordinariatele respective nu ar' mai avé nici o auctoritate si nici o influintia la poporanii loru, déca densele — se intielege dupa reportulu ilustrului inspectoru — sunt silite a lasa infiintiarea de scóle confessionali cu totulu in grij'a slugabiraiiloru.

In adeveru, noue inca ni se pare, cà pe acolo de càtra Banatu si „Tyimnysiór'a“ nu póte se fia tocma lucru curatu. Mai de multu, candu caletoriamu in partile acelea, ne aducemu aminte, cà intrebamu pe cate unu protopopu rumenu la facia: „Audiu, cà comun'a ceea colea are preste 150 de familie si nici umbra de scóla. Cumu se póte acésta dupa atatea porunci?“ — „Se póte prea bine Gospodine, blagorodnice, cà déca'i silesci, indata 'ti amerintia cu trecere la „unatie“. (Una tie). — Mergeai mai departe. „Ce este Reverendissime, nici aici in orasiu nu aveti scóla?“ „Oh amantissime, clarissime, zelosissime domine, déca cumu le vorbesci de scóla, se lauda cà voru trece éra la pravoslavie (in drépt'a, la viie). Acuma dara nici la unatie nici la pravoslavie, ci cu totulu airea. Unde?

Precandu scriamu acestea, éca cà ne pica in mana urmatoriulu descantecu:

Dascalenciulu cu magyarca
Jóca 'n Dev'a si 'n Branisca.
Ieniceri copii de lele,
Ascultati vorbele mele:
Se vorbiti cumu place mie,
Si'mi treceti la calvinie.
Ast'a place Gospodine si Blagorodnice, Amantissime si Clarissime?

— († Ioane Fratila,) theologu absolutu, dupa unu morbu greu de idropica, ce l'a torturatu mai bine de 6 luni, 'si dede sufletulu celu nobilu in man'a creatorelui in 28 Dec. 1876. — In semnu de reconoscientia pentru intim'a amicitia ce o a pastratu facia de mene, vinu, cá din multele datorintie, ce le am facia cu spiritulu lui departatu acumu de mine, si cari datorintie le voiu implení totudeauna, cu o anima curata demna de a lui, vinu se anunciu fostiloru lui cunoscuti si colegi departarea-i din mediuloculu nostru, din acestu teatru, unde adeseori celi rei tienu loculu primu. Din parte-mi adaugu numai atata: Dute umbra amica, dute liniscitu catra loculu de fericire, care-su securu, ca l-ai dobenditu prin nemacularea sufletului teu, ce te-a caracterisatu mai multu, prin virtutea si pietatea ta de modelu aici pre pamentu, ce te-a incununatu in modu solemnu, prin nobleti'a, iubirea si constanti'a, ce o ai aretatu totudeaun'a si cari te-au facutu se fii celu mai iubitu de conscolarii tei, mergi si te liniscesce, umbra amica, ca ti-ai implenitu missiunea; te-ai aratatu multiamitoriu lui D-dieu pentru talentulu teu celu fromosu, cu care te-a incununatu, intrebuintiandu-lu spre totu, ce a fostu placutu lui D-dieu, onositu, dreptu jacia cu ómenii; — mergi, dicu, nu voiu se te mai opacescu, mergi si viséza in fericire, si eu me juru, ca spiritulu teu va fi porurea inaintea mea. Patriotulu lui.

(Despre consiliulu celu mare turcescu) aflamu in „Diurnalulu de Coloni'a“ urmatóriele detaiuri: „Consiliulu erá compusu din vr'o 200 de demnitari mari si notabili. Pentru respingerea propuneriloru conferintiei au vorbitu fostulu mare viziru, care dechiarà, ca acceptarea aceloru propuneri este identica cu sinuciderea Turciei, dupa aceea vorbi Savfet pasi'a, Mahmud pasi'a, episcpoulu armeano-catholicu si mai infocatu cá toti representantele rabbinatului, care asecurà, ca judanii 'si voru sacrificá avere si sange pentru Turci'a. Vorbirile acestoru demnitari fura insocite de strigàte "hurra," si turcii incepura a versá lacrime de entusiasmu.“

(Deputatiunea studentiloru maghiari) s'a intorsu din Constantinopole incarcata de decoratiuni. Szücs si Lukács au capetatu ordinulu Medsidie cl. a trei'a, Soos acelasi ordinulu cl. a patr'a, éra ceilalti toti clasea a cincia. Totu in tempulu acest'a a capetatu si contele Iosifu Zichy, feciorulu ambassadorelui austro-maghiaru in Constantinopole, ordinulu Medsidie classe prima, care se da numai la membri din case domnitórie. — Fiindu vorb'a despre deputatiunea studentiloru maghiari, nu va fi fora interesu a inregistrá aici ceea-ce aflamu in diariulu „Pester Lloyd“, caruia cu datulu dela 24 Ian. i se scrie din Bucuresci urmatóriele: „Eri se respandise faim'a aici, ca deputatiunea studentiloru maghiari se va intórce acasa preste Bucuresci. Pe basea acestei faime se incepu indata o agitatiune febrile, spre a se arangiá o demonstratiune contra loru. La or'a sosirei trenului se adunasera sute de ómeni la gara, unii provediuti cu póme putrede, altii cu alte proiectile, destinate pe sém'a deputatiloru maghiari. Din fericire inse

deputatii n'au sositu. Inse o alta deputatiune a coloniei maghiare de aici, vediendu acést'a se duse la consulatu si-lu rogà, cá se intrevina la guvernu in favórea deputatiloru caletori. Viceconsululu Buriân, respunse ca va p r o v o c á pe guvernu se impedece ori-ce demonstratiune". — Ni-ar fi placutu se se fi intemplatu, cá deputatii studentiloru maghiari se vina prin Bucuresci numai cá se fi vediutu, ce ar fi ajutatu p r o v o c a r e a aceea a vice-consulului, cu care se lauda judanulu corespondinte.

(D e f r a u d a r e.) „Gazeta de Timisióra" comunica, ca supremulu inspectoru scolariu alu comitatului Borsiodu a defraudatu bani publici, salarie si stipendie de ale invetiatoriloru in suma de 2000 fl. si la cercetare a dechiaratu, ca dinsulu n'a defraudatu, ci numai a imprumutatu acesti bani, cari se róga a i se subtrage din salariu in rate lunarie; inse cu tóte aceste s'a intentatu contra lui processu criminalu.

(L i t e r a r i u,) In Prag'a au aparutu de curendu o brosiura intitulata „Imperiulu danubianu" de Aug. Renehr, care se ocupa cu monarchi'a austriaca in faci'a unui resbelu cu Russi'a. Din acésta brosiura reproducemu aci urmatóriele passagie: „Ungurulu orbitu prin aparinti'a unei partite compacte, visédia, ca patri'a sa se afla pe o insula in marea lumei si nu vede, ca propagand'a slava bate la usia, ca r o m a n i i gravitéza catra unu statu vecinu séu mai bine disu, sunt atrasi de acel'a, ca serbii sunt aprópe de a se rescolá, croatii inca nu voru avé ce face, decatu a se alaturá la miscarea de pe peninsul'a balcanica, éra slavacii inca se voru desteptá cu ajutoriulu cehiloru, cari totudeun'a sunt conscii de ceea ce voiescu si ce facu. . . . Déca se va validitá fantom'a panslavismului si déca Russi'a 'si va estinde poterea in Europ'a, atunci numai Ungari'a este mam'a aceloru evenimente, inse de securu va fi sfasiata de catra copiii sei." Auctorele admitendu apoi eventualitatea unui resbelu intre Austri'a si Russi'a dice, ca Austri'a va trebui se pérda in totu casulu, dèca nu va avé pe partea sa pe Germani'a.

— (S c a n d a l u i n t e a t r u.) Cetimu in unele foi din Romani'a, ca intr'una din serele lunei lui Ianuariu a. c. s'a intemplatu in teatrulu celu mare din Bucuresci unu scandalu. Aveá se jóce betranulu artistu Millo, care anunciase intre altele si o piesa noua intitulata „Haine vechi si sdrentie politice." Acésta piesa nóua a atrasu unu publicu numerosu la teatru, cu atatu mai vertosu, fiindu-ca avea s'o jóce Millo, care acum prea raru se ivesce pre scen'a teatrului celui mare, deórace acel'a este arendatu de Franchetti pentru oper'a italiana, si de artistulu romanu Pascali. Candu veni inse la rondu acésta piesa, cortin'a nu se redicà pana ce la insistinti'a publicului impacientu se ivi pe scena intendantulu teatrului si anuncià, ca comitetulu teatralu a opritu representarea acestei piese. Caus'a oprirei se dice a fi, ca pies'a lovesce fora crutiare in ómanii politici din partit'a conservativa séu alba. Anunciulu, ca comitetulu teatreloru a opritu jocarea asestei piese, a irritatu publiculu, incatu multi dintre juni sarira preste orchestru pe scena spre a sili pe Millo, cá se jóce pies'a, inse intr'aceste se stinse si lampele din sala prin inchiarea robinetului dela gazu. Tumultulu devenì mare pana ce in fine se mai linisci prin infacisiarea lui Millo, care, desi la pucina radia de lumina, totusi jocà pies'a sdrenteloru politice. — Acestu incidentu a formatu apoi obiectulu unei interpellatiuni catra ministrulu de instructiune publica in camera, care dechirà, ca d-sa n'a opritu jocarea acelei piese. Dlu primu ministru inca a observatu, ca desi nu consemte, cá teatrulu se devina o maciuca politica, totusi trebuiá se se lase cá se se jóce pies'a, déca oprirea nu s'a facutu mai inainte de deschiderea teatrului. — In urm'a esplicatiuniloru date de ministri, camer'a inchise discussiuna, avendu deplima incredere, ca se va da satisfacere libertatiloru publice si constitutionale lovite.

Multiamita publica.

Copii fora tata, fora mama si frati ai defunctului teologu absolutu I o a n e F r a t i l a venimu prin subscrisulu a aduce publica multiamita aceluia, care prin banatatea si indurarea s'a scapá sufletele pure din gur'a perirei, aceluia, care prin vorbele sale dulci, mangaia si imbarbatéza sufletele desperate, acelui'a inainte caruia trebue se se rusinéze malitiosii invidiosii cu unu cuventu toti aceiia, ce portu pe capu-le coron'a nimicirei, impletita din viperile veninóse smulse de pe capulu furieloru infernale: ambitiunea, avariti'a si invidi'a si cari suntu cá si o usia, prin care navalescu calamitatile asupr'a omenimei, si pe cari mai curendu séu mai tardiu trebue se-i ajunga blastemulu si urgi'a cerului, resplata fientieloru ingrate, aceluia, care in urm'a fapteloru sale nobile ce le-a facutu póte esclamá liniscitu si plinu de bucuria cu poetulu latinu:

Exegi monumentum aere perennius etc.

acelui'a, despre care póte dice unulu fia care conscientiosu cu S. Ioanu: „Sciu faptele lui, iubirea, credinti'a, constanti'a si faptele lui cele mai de pre urma au se fia mai mari cá cele prime, aceluia, despre care se póte dice cu s. Chrisostomu: ca demnu e se traiésca veneratu de toti, cá unulu ce nu traiésce numai pentru sene, venimu — dicu — se multiumimu Escelentiei sale domnului m e t r o p o l i t u si tata seraciloru, pentru ajutoriulu datu in mai multe respecte — ne mai insirandule aici — atatu pana fratele nostru a fostu pre patulu doreriloru, catu si dupa ingroparea aceluia, platindu tóte datoriele facute cu procurarea vestmenteloru lui necesarie, si a medicamenteloru consemnate de elu in tempu de mai bine de unu jumetate anu; fapta pentru noi, care securu-si va luá resplat'a in ceriu, dá, pentru ca rogatiunile nóstre curate, voru duce astfeliu de fapta chiar' inainteá tronului divinu, stringundu-ne pre noi 4 nefericiti inocenti de pe la usiele ómeniloru, chiar' acumu in tempu de érna. Ti multiamimu Escelentia parinte bunu pentru tóte ajutoriele, ce le-ai intensu nóua, celoru amenintiati de o ruinare totala; noi alta resplata nu-ti potemu dá, decatu ca in tóte rogatiunile nóstre vomu roga ferbente pre acela, care a condusu pe unu Moise prin marea rosia, cá asemenea se te conduca pe tóte calile acestui teatru inmensu, roga-vomu pre acel'a ce a datu unui Iosua coragiulu, cá cu o mana de ómeni se invinga o céta turbata de „Amalechiti"; rogalu-vomu — dicu — se-ti dè potere cá se invingi tóte obstaculele, ce ti voru stá inainte, se poti infrontá tote marsieviele ómeniloru stricati; — 'lu vomu rogá in urma, ca se-ti dè o viatia lunga si fericita, cá astfeliu ce fi spre marirea poporului tie incredintiatu.

P a t r i o t u l u d e f u n c t u l u i.

B l a s i u, 25 Ianuariu 1877.

La **Taborszky** si **Parsch** (Musikalienhandlung) in Budapest'a au mai aparutu urmatóriele piese:

1. S u i t e u n g u r e s c i pentru piano cu patru mani in 4 caiete, unulu cu 1 fl., complete cu 3 fl., de Henri Gobbi.
2. D a n s l a C l a i r i è r e, Valse de Philippe Fahrbach jun., pentru piano 80 cr. si pentru voce cu acompagnare de piano 1 fl.
3. C i r c u s p o l k a repede de Philippe Fahrbach cu 50 cr.
4. I n d e r M o r g e n r ö t h e, marsch de F. Fahrbach cu 60 cr.
5. Kammeier polca francais de Wilh. Rosenzweig cu 50 cr.
6. K a t z e r marsch pentru piano, de Carlu Rohrbacher cu 60 cr.
7. L e s z h a l e s z polca francais de Ellenbogen Adolf cu 50 cr.
8. T ö r ö k i n d u l ó marsiu de F. F. cu 60 cruceri.
9. Csárdás de Tisza Aladár. Nem ütik a jogászt ágyon, — Hull. Balat. közepén, — Csók, csók, csók, jaj be édes csók.
10. Vékony haja van a piros almának, — Kerek az én kalapom etc. etc.

M a i n o u.

— Diariului „Kelet Népe" i se comunica dela Vien'a, ca capitulatiunea lui Tisza este bine primita. Pertractarile se tienu numai cá se se acopere rusinea, ce are se urmeze dupa acésta capitulatiune. Dlu Tisza ar' fi primitu dejá propunerea guvernului austriacu, cá cestiunea bancei se se lase in suspenso inca vr'o cinci ani, pre' care tempu se se inchiaie cu banc'a nationale austriaca unu pactu provisoriu.

Pravulu Seidlitz

din

stabilimentulu lui Moll.

ADMONITIUNE!

Acestu p r a v u **numai atunci este genuinu,** candu se va vedé, ca pre etichett'a fiacarei cuthie este imprimatu vulturulu si firm'a mea.

Prin sentintie penale judecatoresci s'a constatatu de repetite ori falsificarea firmei si a marcei mele scutitórie; pentru aceea admoniezu si facu atentu pe onor. publicu, cá se se ferésca de a cumperá asemeni falsificatiuni, cari suntu preparate cu scopu de a insielá.

Pretiulu unei cuthióre originale sigilate este 1 fl. v. a.

Se afla genuinu la firmele insemnate mai la vale cu x.

Rachiu de trevere (drojde)

destilatu cu s a r e. (Franzbranntwein).

Acest'a este medicamentulu celu mai siguru si de mai mare incredere, mediculu propriu intru ajutoriulu omenimei suferinde la totu feliulu de inflamatiuni interne si esterne, contra celoru mai multe morburi, vulnerari de tóta natur'a, contra dorerei de capu, de urechi si de dinti, contra vetemariloru vechi si a raneloru deschise, contra racului, a aprinderiloru, a ochiloru inflamati, contra asiá numiteloru pocituri séu intiepeniturì, candu in urm'a unei receli unu membru alu corpului nu se mai poté miscá, cu unu cuventu contra morburiloru si vetemariloru de tóta natur'a.

Se capeta in buteliòre dimpreuna cu instructiunea necessaria spre a se poté folosí cu 80 cr. val. a.

Genuinu numai la firmele insemnate cu †.

Untura de pesce

de

M. Krohn & Comp.

in Bergen (Norvegi'a).

Acésta untura este unic'a, care intre tóte sortele si calitatile de untura, ce obvinu in comerciu, este mai potrivita spre scopuri de medicina.

Pretiulu unei butelie dimpreuna cu instructiunea necessaria 1 fl. v. a.

Genuina la firmele insemnate cu *.

A. Moll Tuchlauben, aprópe de Bazaru, in Vien'a.

Deposite: **Brasiovu**: (x†*) Eduard Fabick, apothecariu; (x*) Ferdinand Jekelius; apothecariu; (x†) S. P. Mailatu; (x) Demeter Eremia, (x) Ed. Kugler, apothec.; **Bistritia**: (x) Carolu Lang; apothecariu; **Dev'a**: (x) Greg. Lengyel, apothecariu, **Deesiu:** (x†*) Sam. Kremer; **Sant-Martinu:** (x) Ed. Fischer, apoth.; **Alb'a-Iuli'a**: (x†) Jul. Fröhlich, apothecariu; **Sibiiu**: (x†) C. Müller, apoth.; (x*) Friederic; Thallmayer; (x*) F. A. Reissenberger; **Uior'a**: (x) Al. C. Ujváry, apothecariu; **Tergulu-Muresiului**: (x) M. Bucher; **Ili'a muresiana**. (x) C. Hoffinger, apothecariu; **Mediasiu**: (x†) J. F. Guggenberger; **S. Sabesiu**: (x) J. C. Reinhardt, apothecariu; **Petrosieni**: (x) G. Gerbert, apothecariu; **Rupea** (Conalma): (x) Eredii lui Sam. Nagelschmidt, apoth.; **Sighisióra**: (x) Josifu B. Teutsch.

(13)

Siropu Pagliano, trasu directu din Florenti'a, cunoscutu in genere, ca are efectulu de a curatí sangele, 1 flacon 1 fl.; una ladutia cu 12 flacóne se tramite **franco** cu avisu postalu, primiduse 10 fl.

A. MOLL, c. r. liferante Curtii **Vien'a,** Tuchlauben Nr. 9.

Cursurile

la bursa in 3 Eebruariu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5	fl. 79	cr	v. a.
Napoleoni — — —	9	„ $76^{1}/_{2}$	„	„
Augsburg — — —	114	„ 80	„	„
Londonu — — —	122	„ 20	„	„
Imprumutulu nationalu —	68	„ 95	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	63	„ 55	„	„

Redactoru respundietoriu si Editoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.